

በኢትዮጵያ ሰላም የሚያመጣ የአማራ የተራድኦና የዕርቅ ድርጅት ያስፈልጋል

ጌታቸው ኃይሌ

መነሻዬ የሻለቃ የሴፍን ትግል ይቆጥላል የሚል ርዕስ የሰጠው ዘንድሮ አዲስ አበባ ላይ የታተመው መጽሐፍ ነው። ያነበብኩት ቁጭትና ንዴት እየተሰማኝ ነበር። ለዚህ ሰውነት የሚጎዳ ስሜቴ ዋናው ምክንያት የመጽሐፉ ደራሲ እንደገለጸው፣ ጀኔራል አማን አንድም የተሻለ ለውጥ ለማምጣት ዕድሉ እጃቸው ላይ ወድቆ ሳለ፣ የተሳሳ ሊላዎ የያዙ አራጆች ወደቁራ እንደሚነዱት የደለበ በሬ ወደሚገደሉበት ሁኔታ ሲመሯቸው፣ ዓይናቸው እያየ እጃቸውን ሰብሰበው በጥምና መሄዳቸው ነው። ደራሲው እንደሚለው ራሳቸው ጀኔራሉ የመረጧቸው ረዳቶቻቸው ወጣት የጦር መኳንንት(አንዱም ደራሲው ነበር) የደረሳቸውን መረጃ እየጠቀሱ ሲያስጠነቅቁቸው ሰልጣቸው ኖሮ፣ “ስሙ፣ እኔ የምሰራውን አውቃለሁ፣ ዝም ብዩ ባልተጣራ መረጃ አልጓዝም፣ እንድታውቁ የምፈልገው፣ አማን ማለት ደርግ ነው፣ ደርግ ማለት አማን ነው፣ ወደፊት በዚህ ጉዳይ ላይ ምንም ዓይነት ነገር እንድታነሱብኝ አልፈልግም፣ እዚያም ያሉት እኮ ከማንም የሚያንሱ አይደሉም” አሏቸው። እንደ ሰንጠረዥ፣ እንደ ኳስ ጨዋታ፣ በአንድ ስሕተት የተመኘነው ለውጥ ገደል ገባ።

የዚህ ግራ የገባው የጀኔራሉ አቋም ምክንያቱ ምን እንደሆነ ወጣቶቹ ረዳቶቻቸው በደረሳቸው መረጃ ዐውቀውታል፤ ዶክተር በረከተ አብ ሀብተ ሥላሴ ረዳቶቻቸውን ትተው ከደርግ ጋር እንዲተባበሩ ስለመከራቸው ነው። በበረከት አስተያየት ጊዜው ሲደርስና ሲያመች ደርጎችን ማስወገድ ይቻላል፤ እነዚህን ግን አይቻልም። (ባይቻልና ለውጡን እነዚህ የአካዴሚ ምሩቆች ቢመሩት ምን ይሆን ነበር?)

ልጽፍ ያሰብኩት እንኳን በጀኔራል አማን ስሕተት ስለባከነው ዕድል ሳይሆን፣ ጀኔራሉ ለእርዳታ የመለመሏቸው ወጣት የጦር መኳንንት ማንነት ስለሰጠኝ ትዝብት ነው። እነዚህ የጦር መኳንንት የጀኔራል አማንን ችሎታና በጦር ሠራዊቱ ዘንድ ያላቸውን ተወዳጅነት በመተማመን እሳቸውን መሪ አድርገው ንቅናቄ ለማካሄድ ሞክረው ነበረ። የነዚህ ወጣት ሹማምንት ማንነት ሁለት ቁም ነገሮችን አሳይቶኛል። መጀመሪያ ስማቸውን፣ ገጽ 38 ላይ እንደተዘረዘረው ልቅዳው፤ የዚያን ጊዜ ማዕርጋቸው የሁሉም ሻለቅነት ነበር።

አብዱላሂ ዑመር
ሸመልስ መታፈሪያ
አበራ ባንቲዋሉ
ሁሴን አሕመድ
የሴ ያዘው
ካህሣ ወልደአብ
ጎሹ ወልዴ
እምቢበል አየለ

እነዚህ ወጣት የጦር መኳንንት ከተለያዩ ጎሳ መምጣታቸውን ስማቸው ይመሰክራል። ፍጹም የአማራ ስም ያላቸው በቀጥታ በዛ ይላል። ግን ሁሉም አማሮች ናቸው ለማለት ፈጽሞ አይቻልም። ሌላው ቢቀር ጎሹ ወልዴ አማራ እንዳይደለ እናውቃለን። የነዚህ ወጣቶች በአንድ ቡድን ተሰማምቶ መሰለፍ ሁለት ቁም ነገሮችን ያስገነዝበናል፤ አንደኛ፣ የአፄ ኃይለ ሥላሴ መንግሥት ጎሰኝነት አልነበረበትም፤ ሁሉንም ለሀገራዊ ቁም ነገር በአንድ ዓይነት ሙያ እኩል አሰልጥኖ ለግዳጅ እኩል አሰሰልፏቸዋል። ሁለተኛ፣ ወጣቶቹም ለውጥ ለማምጣት አብረው ሲደልቱ፣ ጎሰኝነት ኢትዮጵያውያንነታቸውን አላሰናከለባቸውም፤ ለአንድ ዓላማ በመተማመን በአንድነት ቆመዋል። ለአንደኛውም ሆነ ለሁለተኛው ቁም ነገር አለቃቸውና መሪያቸው ሊያደርጉት ያሰቡት አማን አንድም ከማን ጎሳ እንደነበረ እናስታውሰ።

ሕዝብ የተመኘውን ለውጥ (ዲሞክራሲን) ትተው የጎሰኝነትን መርዝ የረጨብንና አሁን ደግሞ ሀገሪቷን የወረሷት ጉዳዮች እስኪጨፍሩብን ድረስ፤ እኛ የምናውቃት ኢትዮጵያና መንግሥቷ ከጥንት ጀምሮ እንደዚህ ነበሩ። የወረሰናት ኢትዮጵያ ይኸን ትመስል ነበር፤ ነበር፡ ነበር!

የጉዳዮቹ መርዝ መጀመሪያ ጊዜ የተረጨው በተማሪዎቹ ንቅናቄ ውስጥ እንደነበረ እናስታውሳለን። ደርግ ድጋፍ ያገኘ መስሎት በኋላ እስኪያፈገፍግ ድረስ ኮሚኒዝም የሚባል የማባባሻ ዘዴ ከሶቬት ዩኒየን እያመጣ አፋፋመው። በፍልስፍናው ላይ ያሰበበትም ያላሰበበትም ሁሉም እኩል ሆይ አለለት። የሚያዳላን እንጂ ሁሉን እኩል የሚያይ አስተዳደርን ማን ይጠላል? ግን ፍልስፍናው “ኢትዮጵያ የጎሳዎች እስር ቤት ናት፤ አሳሪዎቹም አማርኛ ናቸው” የሚል መሆኑ ቀደም ብሎ በፍልስፍና ደረጃ ቢታወቅም አሁን ሥር እየሰደደና በሥራ ላይ ሲውል አሁን። ይኸን ያነሣሁት ያልተሰማ አዲስ ታሪክ ለማሰማት ሳይሆን፤ ቀጥሎ ወደማካሣው ትዝብት እንዲያሸጋግረኝ ነው።

ወጣቶቹ የጦር መኳንንት የጀኔራል አማንን መሪነት ካጡ በኋላ፤ የለውጡን አመራር ከደርግ ቀምቶ ቀና አቅጣጫ ለማስያዝ ምን ማድረግ እንዳለባቸው ብዙ ጊዜ በሰዋራ ቦታ ላይ እየተገናኙ ተወያይተዋል። በአንዱ ስብሰባቸው ላይ አብዱላሂ (ዑመር) እንዲህ አለ፤

ይህንን በሀገራችን ላይ የተፈጠረውን አስቃቂ ሁኔታ፤ እኛ አሁን ባለንበት ደረጃ፤ ልንለውጠው እንደማንችል አምናለሁ። ሆኖም ደግሞ፤ ይቅርታ አድርጉልኝና፤ እኔ በአደሬነቴ ሳየው፤ በሀገራችን ውስጥ ጭቆና አልነበረም ለማለት አልደፍርም። ይኸንንም ስል፤ ለውጡ አሁን በተያዘው መንገድ ፤ በእስራትና በጭፍጨፋ፤ ይቀጥል ማለቴ አይደለም። ነገር ግን፤ እኛ ምንም ማድረግ ካልቻልን፤ ምናለበት አለንድ አመት ያህል፤ አብረን እየሠራን ብናየው፤ ደርግም እኩ፤ ሲረጋጋ፤ ምናልባት፤ ሕዝብ የሚቀበለውን ለውጥ፤ [ሊ]ያመጣ ይችል ይሆናል። ያ ካልሆነ ደግሞ፤ የዚያን ጊዜ እንደገና እንሞክራለን፤

ልብ እንበል፤ የጀኔራል መንግሥቱ ንዋይ አመፅ ለውጥ ለማምጣት ነበር። የ“ትግል አይቆምም” ጸሐፊና ጓደኞቹም ያደሙ የነበረውና ትግሉን የቀጠሉት ለውጥ ለማምጣት ነበር። በሀገራችን የፖለቲካ ለውጥ ማስፈለጉን ማንም አይክደውም። ሕልማችን ጥንታዊት አገራችን ዘመናዊ ዲሞክራሲ እንዲሰፍንባትና ሁላችንም በነፃነትና በእኩልነት እንድንኖር ነው። በአጭሩ ዲሞክራሲን እንደምንፈልገው አድርገን እንቀርጸዋለን እንጂ በአሁኑ ዘመን ተወዳዳሪ አይቀርብለትም።

አብዱላሂ ዑመር ግን የለውጡን አስፈላጊነት ያየው ከዲሞክራሲና ከጠቅላላው የኢትዮጵያ ሕዝብ አንጻር ሳይሆን፤ ከጎሰኝነት ነው። በእሱ አእምሮ ለውጥ የሚያስፈልጋቸውና የማያስፈልጋቸው ኢትዮጵያውያን አሉ። የኢትዮጵያን ሕዝብ በአእምሮው ውስጥ ለውጥ ከሚያስፈልገውና ከማያስፈልገው ከፍሎታል። ይህ እምነት የአንድ አደሬ ነው ወይስ እንደዚህ የሚያምኑ ሌሎችም አሉ? አጭሩ መልስ የወያኔዎችን የጥርቃሞ ፓርቲ (ኢሕአዴግን) ዘርዘሮ ማየት ነው። “እነዚህ ወያኔ የፈጠራቸው ተቀጽሎዎች ናቸው” ብንልም፤ በፖለቲካው ደስተኞች የሉባቸውም ለማለት አንደፍርም። አሉባቸው። በሕዝብና በመንግሥት ዘንድ ሥር ስድዶ የነበረው ኢትዮጵያዊነት እንዳይፋፋ፤ መጀመሪያ የተማሪዎቹ ንቅናቄ፤ ቀጥሎ ደርግ፤ አሁን ደግሞ ወያኔዎች ወካ ከልክለው አጠውልገውታል። በምትኩ ጎሰኝነትን ስለተከሉበት፤ የትግሉ መልክ ተለውጧል። ለዚህ ነው የሀገር ወዳዳ የትግል ሰይፍ ሁለት ስለት ያለው መሆን ያለበት፤ አንዱ ጎሰኝነትን መገመጃ ሲሆን ሁለተኛው ለጥንቱ (ለዲሞክራሲ) ትግል መንገዱን መጥረጊያ ይሆናል።

በጎሰኞቹ እምነት መሠረት፤ ለውጥ የማያስፈልጋቸው (“ማ” አጥብቀን እንያዝ) የተባሉት እነማናቸው? “ኢትዮጵያ የጎሳዎች እስር ቤት ናት፤ አሳሪዎቹም አማርኛ ናቸው” ከተባለ፤ ለውጥ የማያስፈልጋቸው አማርኛ መሆናቸው ነው። ጉዳዩ ለውጥ የማያስፈልጋቸውን ኢትዮጵያውያን ለይቶ ከማወቅ ላይ አላቆመም። የትግሩ ምክንያት (የኢትዮጵያን ጎሳዎች አሳሪዎችና ጨቋኞች) እነሱ ስለሆኑ፤ ለውጥ

ለማምጣት መፍትሔው “ለውጥ የማያስፈልጋቸውን” መምታት ነው ከሚለው ውሳኔ ተደርሷል። ይኼ እኮ ያንን ሁሉ የኢትዮጵያ ጎሳ በአማራው ሕዝብ ላይ በጠላትነት ማስነሣት፣ የአማራው ሕዝብ ሠላሳ ሚሊዮን ከሆነ ሕዝብን እርስ በርስ ማጫረስ ነው!!

መፍትሔው ምንድን ነው? አማራውን ታጠቅ ማለት የባሰውን ማፋጀት ይሆናል። በዘር መደራጀት ደግሞ ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊነትን የታሪክ ተቺዎች ርእሰ አድርጎ መቅረት ይሆናል፤ በተለይ በአማራው ላይ አያምርበትም። ግን በዘር፣ በሃይማኖት፣ በጾታ፣ በቀየ፣ በሙያ መደራጀት ፍጹም አስከፊ ርምጃ ነው ወይ? መልሱ እንደ ድርጅቱ ዓላማ ነው፤ ሰዎች ድርጅት የሚያቋቁሙት ወይ ራሳቸውን ለመጠበቅና ባህላቸውን ለማዳበር፣ ወይም ሌላውን ለማጥቃት፣ የፖለቲካ ፓርቲ ለመሆንና በመንግሥት ንብረት የራስን ወገን ብቻ ለመጥቀም፣ ወይም የሌላውን ዘር፣ የሌላውን ሃይማኖት፣ ባለሌላውን ጾታ፣ የሌላውን ቀየ ነዋሪዎች፣ የሌላውን ሙያ አባላት ለማጥቃት ይሆናል። ይኼኛው ዓይነት ድርጅት በሕግ መከልከል፣ መከላከልም አለበት። ለመረዳዳት፣ ከዚያም አልፎ ሌሎችን ለመርዳት ከሆነ ግን በሕግ መፈቀድ፣ መደገፍም አለበት።

እንዲያውም እኮ፣ የአንድ ሀገር የዲሞክራሲ መሠረት እንደዚህ ያሉ የተራድኦ ሕዝባዊ ድርጅቶች መብዛትና መጠናከር ነው። በአሜሪካን አገር የጥቁሮች ሰብአዊ መብት ሊከበር የቻለው ጥቁሮች ለመብታቸው ማስጠበቂያ ባዘጋጁት ድርጅት ጥረትና መሪነት ነው። የሴቶች ማኅበር የሴቶችን መብት ከማስከበር አልፎ፣ ሴቶች በፖለቲካ እንዲሳተፉ ቀን ከሌት እየሠራ ነው። በምርጫ ጊዜ፣ “የእስፓንኛ ተናጋሪዎች ድምፅ ወዴት ይሄድ ይሆን?” የሚለው ጥያቄና መልሱ የጋዜጦቹን የመጀመሪያ ገጽ ይይዛሉ።

የተጠናከረ የአማርኛ ተናጋሪዎች (የአማርኛ) የተራድኦና የዕርቅ ድርጅት ቢኖር፣ ለሀገሪቱ የሚሰጠው ጥቅም ወሰን አይኖረውም። እግረ-መንግሥትም በአማራነታቸው በየቦታው በተናጠል ስለሚጠቁት ድምፃቸውን ማስተጋባትና ለመርዳትም ፈጥኖ ለመድረስ ይችላል። ዋና ዓላማው ግን፣ ዕርቅ ሰላም ማውረድና ለዲሞክራሲ መዳበር አመርቂ አገልግሎት መስጠት ነው። የአማርኛ ቀጥሮ ብዙ ነው ብለናል፤ በዚያ ላይ በደጉም በክፉም ምክንያት ከሌሎቹ ጎሳዎች ጋር በደም የተሳሰረ ስለሆነ፣ ለአንድነት፣ ለነፃነት፣ ለእኩልነት የቆመን የፖለቲካ ተወዳዳሪ ዘርና ሃይማኖት ሳይለይ ለመደገፍ ዝግጁ ነው። ለቀጥረ-ትንሽ ጎሳዎችም መከታ ይሆናል። ኢትዮጵያን ከዘራፊዎች ነፃ የሚያወጣት ፓርቲ የአማራው የተራድኦና የዕርቅ ድርጅት የሚደግፈው ፓርቲ መሆኑን ወያኔዎች ስለሚያውቁ፣ አማራ እንዲደራጅ አይፈልጉም። በአንድ በኩል፣ “አማራ በዘር አይደራጅም” እያሉ አማራውን የሚያደናግሩትን፣ በሌላው በኩል፣ “አማራ እንደገና ሊገዛችሁ ነው” እያሉ ጎሳዎችን ከሥጋት ላይ የሚጥሉትን የሚሸረው የአማራ የተራድኦና የዕርቅ ድርጅት ነው።

አማርኛ ተናጋሪው እንዳይደራጅ የተጣለበትን የውጪ ተጽእኖና የውስጥ የሕሊና ደንቃራ አንሥቶ ለሦስት ግዴታ መደራጀት አለበት፤

አንደኛ፣ ከጎሳዎችና ከድርጅቶቻቸው ጋር ውይይት (dialogue) ለመክፈት። በውይይቱ ብዙ ነገሮች ይነሣሉ። አለመግባባት ካለ፣ ምክንያቱ ምንድን ነው? መቸም ወያኔዎቹ ጎሳዎችን በአማራው ላይ ለማስነሣት የቀናቸው፣ ሻለቃ አብዱላሂ ዑመርም፣ “እኔ በአደሬነቴ ሳየው፣ በሀገራችን ውስጥ ጭቆና አልነበረም ለማለት አልደፍርም” ያለው ያለምክንያት ነው ለማለት አልደፍርም። ምክንያቱ ምንድን ነው? መሰማት አለበት። አማራውም ላለበት ክስ ሕዝባዊ ፍርድ ቤት አቋቁመን በሰባት ወይም ዘጠኝ ገለልተኛ ዳኞች ፊት መልስ መስጠት አለበት። ከሳቸውም ተከላካዮቹም የምሁራን ምስክሮች እየጠሩ ስለሚሟገቱ፣ ፍርድ ቤቱ ሕዝብ የሚታዘብብበር ትልቅ የምሁራን ጉባኤ ይሆናል። የተረታ ይከሳል፤ የረታ ይከሳል።

ሁለተኛ፣ በምርጫ ጊዜ ኢትዮጵያ-አቀፍና ለኢትዮጵያውያን ሁሉ የሚጠቅም የኢኮኖሚ እድገት አጀንዳ ያለው ፓርቲ የሚያቀርበውን ተወዳዳሪ ለመደገፍ። ተወዳዳሪው የየትኛውም ጎሳ አባል፣ የማንኛውም ሃይማኖት ተከታይ ሊሆን ይችላል። እንዲህ ያለ ድጋፍ ለመስጠት የድርጅቱ ቃል ኪዳን ይሆናል።

ሦስተኛ፣ ማንም ኢትዮጵያዊ በቋንቋው፣ በጾታው፣ በሃይማኖቱ ምክንያት መንግሥት ሲያጠቃው ፈጥኖ ለመድረስ። ድርጅቱ ሲቋቋም፣ ለምሳሌ ለተፈናቀሉት አማርኛና መሬታቸውን ለከበርቴ ተነጥቀው ለተባረሩት አኝዋኮች አለኝታ ይኖራቸዋል።

አማርኛ ተናጋሪው ኢትዮጵያን ለማዳን ከአባቶቹ የወረሰው የታሪክ ግዴታ አለበት። ግዴታውን ለመወጣት ብዙቱና ታሪኩ ይረዳዋል። ታሪካችንን ስንመረምረው፣ ከአክሱም ዘመነ መንግሥት ጀምሮ የኢትዮጵያን መንግሥታዊ ሥልጣን የመሠረተውና ያዳበረው፣ እንደ ግዕዝ ሴማዊ ቋንቋ ከሚናገረው ክፍል የሆነው የአማራው ሕዝብ ነው። ዛሬዎች ሥልጣኑን ለጥቂት ዓመታት ቢወስዱትም ያንኑ የአማራ ሥልጣን እያዳበሩ ተጓዙ እንጂ ሌላ ሥልጣን አላመጡም። አፄ ይኩኖ አምላክና ወራሲዎቹ ሥልጣኑን አስመልሰው፣ የጥንቱን ሥልጣን መጀመሪያ በሸዋ-አምሐራ፣ በኋላ በጎንደር አስፋፉት። አፄ ዮሐንስም የሥልጣኑን ማእከል ወደትግራይ አመጡት እንጂ፣ አክሱም ላይ የተመሠረተውን ሥልጣን አልለወጡትም። የዳኝነት ችሎታቸውን የሚያካሂዱት በአማርኛ ነበር። ንጉሡና በሳቸው ዘመን የነበሩ ሌሎች የትግራይ ባለሥልጣናት ከውጭ አገር ጋር ይጻጻፉ የነበረው በአማርኛ ነበር። ደብዳቤዎቹ አሁንም በውጪ ሀገር መዛግብት ተከትተው ይገኛሉ።

አማራው ግዴታውን ለመወጣት የመጀመሪያ እርምጃው የተራድኦና የዕርቅ ድርጅት ማቋቋም ነው። የድርጅቱ መቋቋም ኢትዮጵያውያንን ሁሉ የሚያስደስትና ተስፋ የሚያበሥር (የወያኔን ቡድን ብቻ የሚያሰጋ) መሆኑ በግልጽ ቃላት መቅረብ አለበት። አሁን አገራችን ባለችበት የፖለቲካ ሁኔታ ስናየው፣ “አማራ መጣብህ” የሚለውን የወያኔ ማስፈራሪያ ከአማራ የተራድኦና የዕርቅ ድርጅት ሌላ ሊያሳፍርና ውድቅ አድርጎ ሰላም ሊያወርድ የሚችል ጎይል የለም።

ለዚህ ደርሰት አስፈላጊነቱ ስላልታየኝ፣ “አማራ ማነው?” ከሚል፣ መልሱ ብዙ ገጽ ከሚፈጅ ጥያቄ ውስጥ አልገባሁም። ሁሉም ራሱን ስለሚያውቅ፣ “አማራ ነን” የሚል ሁሉ በሙሉ አባልነት፣ በድርጅቱ የዕርቅና የሰላም ዓላማ የሚያምን ግን “አማራ ነኝ” የማይል ኢትዮጵያዊ ደግሞ በደጋፊ አባልነት መመዘገብ ይችላል።

ሳልረሳው፤ ለዚህ ጽሑፍ መነሻ የሆኑት ወጣት የጦር መኳንንት ጅኔራል አማን አንደምን መሪ አድርገው ደርግን ለመጣል ሳይችሉ ሲቀሩ፣ ከአማን ሞት በኋላ ሌላ ሰፋ ያለ ሙከራ አድርገው ነበር። መሪዎቹ ያድሙ ከነበረብረት ቦታዎች አንዱ ኢንጂነር ሞገስ ቡሩክ ቤት ሲሆን፣ ባለቤቱ ወይዘሮ ደረጃሽ ወርቅ ቅጣው ብትያዝ የሚደርስባትን እያወቀች ምንም ቅሬታ አላሳየችም። ያም ሲከሸፍ፣ ሞገስ ቡሩክ፣ ተፈሪ ተ/ሃይማኖት፣ ጸሐፊው ዮሴፍ ያዘው ቤተ ሰባቸውን የትም በትነው፣ ኬላ ሰብረው ወጥተው ትግላቸውን እስከመጨረሻው በትጥቅ ትግል ቀጠሉ። የሻለቃ ዮሴፍ ያዘው ባለቤት ወይዘሮ ወይንሸት መኰንን ባሏን የሸኘችው። ብቻ እግዚአብሔርን የምለምነውና አንተንም አደራ የምልህ፣ ተይዘህ በዚህ ሳጥን (ጣቷን ወደቲሺው እየጠቆመች) ውስጥ እንዳላይህ ነው” በሚል መሪ ቃል ነበረ፤ የጀግና ሚስቶች!!ተፈሪ ወደቀ፤ሁለቱ ከዓሥራ ሰባት ዓመት በኋላ ከሚስቶቻቸው ጋር ሊገናኙ ቻሉ። ታሪካቸው የሚያስገርምና የሚመዘገብ የኢትዮጵያ ታሪክ ነው።

የዚህ ጽሑፍ ትኩረት ግን አማራውን ለዕርቅና ለሰላማዊ ለውጥ የማደራጀት ጥሪ ነው። ሞረሽ ወገን የሚባል ድርጅት እንዳለ አውቃለሁ። ማሳሰቢያየ በሐሳብ ደረጃ ተደንቆና ተኩንኖ እንዳይቀር፣ አስኳሉ ካለ አስኳሉን ማጎልበት ይቻላል።